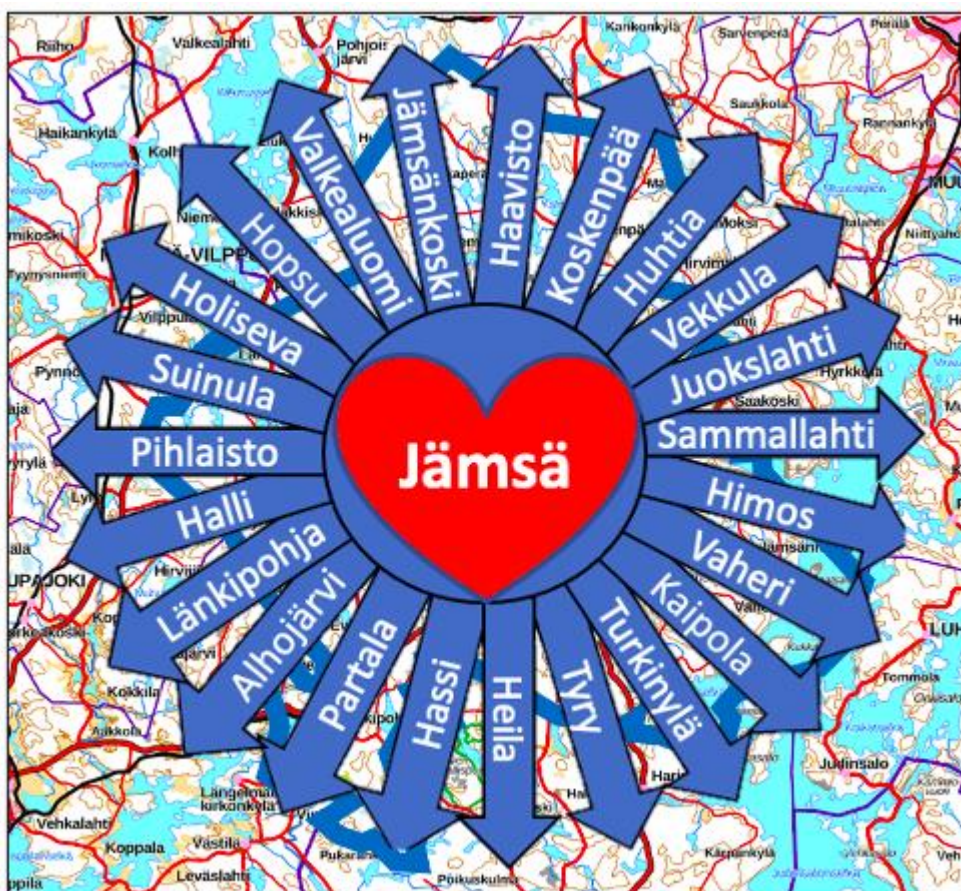

Jämsänkosken Eläkkeensaajat, Kulttuurikilometrit

Meidän kulttuurikilometrit tehtiin linja-autolla, toki jalkauduttiinkin. Otettiin tavoitteeksi käydä kaikki Jämsän kylät lähivuosina, etenkin kaikki viisi kirkkoa ja kolme jäähallia. Museoita on useita. Matkan aikana saamme erilaista kotiseutuhistoriaa, puhumattakaan maisemista. Linja-automme täyttyy hyvin nopeasti 10 € maksulla. Kohteet määräytyy tilanteen mukaan. Pyrimme saamaan aina jonkun kylää tuntevan henkilön meidän ääreen. Siitä sitten suunnitellaan joko yhdessä tai omin tietoinemme reitin kulku kohteineen ja toiveissa aina kahvipaikkakin. Näillä reissuilla on kaikki esittelijät tehneet sen rintarottingilla omasta kylästäan ylpeänä ja kiitollisina meidän mielenkiinnosta heitä kohtaan.

Retkeläisemme yllättyvät monesti ja monesta asiasta. Moni on sanonut kiertäneensä maailmaa, muttei ole koskaan käynyt näin lähellä, näin hyvissä kohteissa, kyllä tämä taas avasi kotiseutu tietämystä, kiitos taas tästä. Vielä on niitäkin, joilla ei ole omaa autoa, heille nää retket ovat sanoin kuvaamattoman tärkeitä, vaihtelevaa ja edullista toimintaa.

Kuva Jyrki Kokko.

Ensimmäisenä suuntaamme **Länkipohjaan**, entinen Längelmäki. Kuntaliitoksen myötä Längelmäki jaettiin kahtia Oriveden kanssa. Länkipohja on aktiivinen kylä, jossa vietetään lauantaisin kesätoripäivää, eri yhdistykset järjestävät sinne aina ohjelmaa. Sinne suuntasimme sateisena päivänä munkkikahveille.

Esittelijän matkassa jatkoimme ympäröivään maailmaan, joka muodostuu isoista entisistä maatioista, kartanoista. Maanviljelys oli vahva ja elinvoimainen elinkeino. Rakennukset ovat vieläkin huolella hoidettu ja tiloja ei ole pilkottu. Maatalous on muuttanut muotoaan. Seudulla on vahva talkoohenki vieläkin. Suuri näyttö oli Västilän Voiman talkoilla kunnostama Voimaintalo. Töitä tehtiin 15 vuotta 480 päivää 7500 tuntia.

Tunkelon kartano toimii pito- ja majoitustilana. Talon keskikohtaan mahtuu normi omakotilato. Saimme ihailia sitä vain pihapiiristä, ajoitus kysymys. Kirkkoon ei ennakotietojen mukaan päästä, mutta ovet olivat auki ennen vihkitilaisuutta ja niin livahdimme sisään. Jaon myötä kirkko siirtyi Oriveden alaisuuteen. Länkipohjassa on rukoushuone. Museokin oli kiinni. Länkipohja on vahvaa kesämökki aluetta, suurin vesistö on Längelmävesi. Kuivanmaan mökitkin tekevät hyvin kauppansa.

Toinen kohteemme on **Valkealuomi Hopsu lenkki**. Matkamme varrelle mahtuu paljon historiallisia, vieläkin voimissaan olevia tiloja. Oppaaksemme pyysimme Valkealuomen kyläkirjaakin tehneen historian tuntijan. Luomen kotimuseo avautui pyynnöstämme. Nykyinen isäntä Esko Luomi kertoi historiaa ja esitteli 1800-luvulta olevan vanhimman päätalon. Museon perusti aikoinaan vanhaisäntä, lähes oman tilan esineistä ja periaatteella kaikille avoin ja maksutta. Tällä hetkellä esineitä on ainakin 1500. Murto-osa meidän ryhmästä edes tiesi tällaisen olemassa olosta. Tämä oli mielenkiintoinen sukellus yhden tilan esineistöön.

Seuraavaksi pysähdyimme mahtisuvun Hirvelän tilalle, Ranta-Hirvelän eläinpihalle. Tämä on nuorin Hirvelän tiloista lohkaistu tila. Nuoripari keitti kahvit monenlaisen tarjottavan kera. Siinä samalla kuopsuteltiin vapaana kulkevia eläimiä. Erikoisin oli karvainen possu, eipä kukaan ollut ennen kuullutkaan, saati nähnyt. Olisi voitu poneillakin ratsastaa, mut säälittiin niitä. Matka jatkui ja historia seurasi mikin kautta. Hopsussa on samoin isoja maatioita. Kuuluisin ehkä Hirvelän Talkkuna monelta vuodelta tuttu ja edelleenkin uuden yrittäjän voimin. Hopsu on elävä pieni, aktiivinen kylä. Uus-Riihijärven tilalle pysähdyimme ostoksillekin, samoin eläinten seuraamista. Myytävänä oli mm. porkkanaa, perunaa, sipulia ja vastapoimittua mansikkaa.

Kuin se on mahdollista syyskuussa. Lämmin syksy, sekä uutuutena tunnelimansikka kasvatus, joka on kasvutunnelissa ja penkit ”pöydällä”. Sieltä on helppo poimia. Nyt nyssyköiden kansa kotiin.

Syksyn viimeisin **matka kiertää Ylä- ja ala Partalan**, joka muodostaa hyvän lenkin halki koko Partalan. Nyt oli kyllä nousua ja laskua, puheissa monenlaista kaskua. Esittelijäksi saimme paluumuuttajan, hän suurella sydämellä kertoi omasta lapsuudenmaisemastaan. Suurin ihmettelyn aihe oli sen ajan koulumatkan pituus ja maisemien hukkuminen pajukkojen, puiden taa. Taisi olla Jämsän korkein kohtakin matkallamme.

Partalassa on puhdasvesinen Nytkyme-järvi, jota osin ympäröi luonnonsuojelualue. Juvéninkoski on osa Nytkymenjokea, jossa on yhteensä yhdeksän koskea, Juvéninkosken ollessa komein. Upea, vapaa vesiputous on 7 metriä korkea nähtävyys, jota ei voi ohittaa. Kosken rannalla oli aikoinaan Juvenin suksitehdas. Asukasyhdistys on tehnyt ympäristöön viihtyisiä retkipaikkoja. Partalassa on kaksi huopatehdasta Alhon ja Lahtisen, molemmissa tehdään huopatossuja vieläkin. Oisko peräti Suomen ainoat. Tutustuimme Lahtisen tuotantoon ja historiaan.

Partalan Mopohöperöt on maan kuulu yhdistys. He vaalivat vanhoja, etenkin tunturi mopedeita. Innolla, osa yli 300 jäsenen yhdistyksestä tuli meille pelejä esittelemään ja tietenkin ajaen pitkästäkin matkasta, kelikin oli jo hyvin viileää. He tekevät muutaman matkan aina kesän aikana ja käyvät tapahtumissa esittäytymässä. Tämä retkemme herätti paljon tunteita ja eräskin itä-Suomesta, asiasta jälkikäteen kuultuaan harmitteli tietämättömyyttään ja pyysi uusintaa.

Näitä retkiä jatkamme ilmojen salliessa. Olemme saaneet uusia jäseniäkin ja tosi hyvää palautetta. Voimme suositella tätä muillekin yhdistyksille.

Jämsänkosken Eläkkeensaajat Ry

Vastuuhenkilö Asta Varjoranta

Huopatehdas Lahtinen. Historiaa

Lahtisen huopatehdas esittelyä.

Luomen kotimuseo

Luomen kotimuseo

Luomi Esko museon esittelyä

Längelmäen kirkko, jäi jaon jälkeen Oriveden puolelle.

Länkipohja. Västilän Voiman Voimaintalo. Talkoilla kunnostettu.

Länkipohjan kesätorilla

Partalan Juveninkoskesta pieni otos

Partalan mopohöperöt ry esitteli kalustoaan ja toimintaansa

Ranta-hirvelän eläinpihasta

Tunkelon kartano suuruusluokkaa, keskikohdalle mahtuu normi talo

Uusi-Riihjärventilan tunnelimansikkaa syksyllä.